Region Midtjylland

Initiativer i forbindelse med FN's klimakonference i 2009

Bilag

til Kontaktudvalgets møde den 17. april 2008

Punkt nr. 12

Kommissorium for

FN's Klimakonference 2009
En fælles plan for den midtjyske region

Indhold

Indhold **2**
1. Projektets baggrund og problemstilling **3**
2. Projektets formål og mål **3**
3. Aktivitetstyper **4**
4. Forudsætninger, afgrænsninger og opmærksomhedsområder **6**
5. Interessenter/målgrupper **7**
6. Organisation og bemanding **7**
7. Tids- og aktivitetsplan **9**
8. Ressourcebehov, økonomi og arbejdsindsats **10**

1. Projektets baggrund og problemstilling

Fra d. 30. november til d. 11. december 2009 afholder FN sin 15. konference om klimaforandringer. Konferencen foregår i København, og der forventes minister-deltagelse fra over 170 lande og ca. 8.000 embedsmænd og repræsentanter fra NGO' er og erhvervsliv. Hertil kommer mange tusinde journalister og mediefolk.

En ambitiøs international aftale som resultat af topmødet vil ikke alene gavne det globale klima og miljø – det vil også være til fordel for dansk erhvervsliv med stærke kompetencer og løsninger inden for bæredygtige energi- og miljøteknologier.

Værtskabet er derfor en oplagt mulighed for at brande Danmark i forhold til, hvad vi kan inden for miljø- og energiområdet.

Den midtjyske region er hjemsted for en væsentlig andel af den danske energiklynge. Regionens forskellige aktører – virksomheder, vidensinstitutioner, interesseorganisationer / NGO'er og offentlige myndigheder – skal derfor udnytte tiden før, under og efter klimakonferencen til at sætte sig ambitiøse mål og gennem konkrete handlinger og igangværende og kommende bæredygtige projekter vise omverden, at vi har ambitioner, vilje og "know how" til at iværksætte de rigtige løsninger i forhold til de klimaproblemstillinger, vi står overfor.

På mødet i RKU d. 31. august blev det besluttet at nedsætte en projektgruppe bestående af 4 kommunerepræsentanter samt 2 repræsentanter fra Region Midtjylland, der skal udarbejde en handlingsplan for regionen i forbindelse med FN' s klimakonference i 2009. Det er Skive Kommune, Herning Kommune, Samsø Kommune samt Århus Kommune, der på det efterfølgende møde i kommunaldirektørnetværket er udpeget til at deltage i projektgruppen. Repræsentanter fra virksomheder, vidensinstitutioner og interesseorganisationer / NGO'er inden for området vil blive inddraget i projektet.

Århus Kommune skal varetage formandsposten samt yde sekretariatsbistand til projektgruppen.

2. Projektets formål og mål

Formål:
Projektet skal sikre, at den midtjyske region før, under og efter klimakonferencen i såvel ind- og udland fremstår som et synligt eksempel på, hvordan det via ambitiøse mål, stor know-how og konkrete handlinger kan lade sig gøre at:

- At minimere de skadelige påvirkninger på klimaet
- At minimere effekten af fremtidige ændringer af de klimatiske forhold.

Mål:
De konkrete mål for projektet er at:

1. Skabe synlighed om de kompetencer – virksomheder, videninstitutioner, interesseorganisationer / NGO'er og offentlige myndigheder - besidder i forhold til at udvikle og producere miljø- og energiteknologier, og hvordan samspillet mellem disse aktører muliggør opbygning og organisering af integrerede energi- og miljøeffektive systemer og infrastruktur.

   Delmål 1.1. er: at sikre at dansk viden og danske løsninger på energi- og miljøområdet påvirker den politiske beslutningsproces forud for og under konferencen. Påvirkningen skal ske ved – via den gode historie og konkrete demonstrationsprojekter - at vise de internationale politiske beslutningstagere, at der i Danmark allerede findes brugbare løsninger i forhold til klimaproblemerne. Viden og kompetencer som kan eksporteres til resten af verden.

   Delmål 1.2. er: at påvirke og forpligtige danske beslutningstagere på lokalt, regionalt og nationalt niveau til at sikre en løbende udvikling af de generelle rammebetingelser – herunder sikre tilstrækkelig investering i uddannelse, forskning og udvikling på området for at fastholde og udvikle dansk erhvervslivs position og kompetencer.

   Delmål 1.3 er: at øge de regionale aktørers – virksomheder, videninstitutioner, interesseorganisationer og offentlige myndigheder – vilje til at forpligte sig til forsat at udvikle og anvende nye løsninger.

2. Markedsføre den midtjyske region som et attraktivt sted at bo, arbejde, forske og studere, når det gælder miljø- og energiteknologi.

3. Øge den danske befolknings viden om, hvordan alle kan bidrage til at Danmark fortsat kan være et foregangsland inden for miljø- og energiteknologi.

3. Aktivitetstyper

I handlingsplanen vil der indgå forskellige typer at aktiviteter, og på overordnet niveau skelnes der mellem følgende aktivitetstyper.

- *Større strategiske projekter*

  Til denne aktivitetskategori hører større, relevante platformsprojekter, der er undervejs i regionen. Klimatopmødet skal ses som en ekstra anledning til at få ført disse projekter ud i livet inden 2009, idet projekterne

vil have en stor synlighedsværdi for Danmark. Eksempler på sådanne projekter kunne være:

- Etablering af vedvarende energihuse /byer
- Etablering af testsite for næste generations 200 m. møller (I overensstemmelse med gældende regler og de aftaler, der er indgået mellem kommunerne i regionen)
- Formulering af en kommunal/regional plan for Midtjylland omfattende fælles mål, strategi og handlingsplan for reduktion af CO_2,- herunder understøttende en vision om en CO_2 neutral midtjysk region i år??
- Sikring af at en by/kommune i regionen bliver udpeget som én af tre VE-byer, der fra regeringens side er lagt op til at udpege.
- Genanvendelse som led i sikring af bæredygtighed og CO_2 nedbringelse
- Fokusering på tilpasning til ændrede klimaforhold.

- *Midtjyllands Miljø og Energilandkort.*

Der skabes en fælles evt. webbaseret oversigt og *"markedsføringsplatform"* for aktiviteter, der allerede er i gang rundt om i regionen, og som det vil være hensigtsmæssig at sætte ekstra fokus på i forbindelse med klimatopmødet. Det kunne eksempelvis ske i form af et regionskort og en kalender (på både dansk og engelsk) med tydelig angivelse af indhold, målgruppe, og tidspunkt for de forskellige aktiviteter.

De forskellige aktører i regionen skal i overensstemmelse med deres indmeldinger stille deres viden og ekspertise til rådighed. Platformen vil sikre, at der bliver genereret en samlet aktivitetsplan for den midtjyske region. Forud for iværksættelsen af et web-site, skal det undersøges, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at samarbejde med eksempelvis VE-net eller andre aktører på regionalt og nationalt niveau.

- *Konferencer og Events*

Til denne kategori hører aktiviteter, der især iværksættes som forberedelse og som led i klimatopmødet. Det kunne være i form af internationale konferencer, demonstrationsevents, "fact finding missions" eller andet inden for f.eks. følgende emneområder:

- Vindenergi
- Brint som fremtidens energikilde - brændselscelleteknologi
- Biogas og biomasseenergi/-teknologier
- Lavenergibyggeri – energieffektivt design af bygninger
- Solenergi/solvarmeanlæg/solceller
- Bølgekraftenergi

- Nye løsninger og teknologier der mindsker forurening knyttet til brugen af fossile brændsler - med eksempelvis transportsektoren som et oplagt område
- Forsyningssystemer/-sikkerhed – integration af VE i energisystemerne.
- Vand/vandmiljø
- Klimatilpasning

- *Uddannelse*

Under dette aktivitetsområde ligger forskellige uddannelsesaktiviteter - hvor der f.eks. kan peges på:

- Sommer- og vinterskoleaktiviteter rettet mod danske og udenlandske studerende og evt. medarbejdere.
- Aktiviteter der sigter på at "uddanne" lokale og regionale beslutningstagere - politikere såvel som embedsmænd - omkring effekt og nytteværdi af kommunal/regional anvendelse af bæredygtige energi- og miljøteknologi.

- *Kommunikation*

Mediernes rolle og ansvar i klimadebatten er stor, og for at sikre en høj grad af synlighed omkring energi- og miljørigtige løsninger vil en vigtig aktivitetstype være målrettet inddragelse af såvel landsdækkende som lokale medier som en strategisk samarbejdspartner.

Desuden vil det være vigtigt at inddrage NGO'erne i kommunikationsaktiviteterne, idet de har stor erfaring i markedsføring.

Der vil naturligvis være tale om en høj grad af gensidigt samspil mellem de forskellige aktivitetstyper.

4. Forudsætninger, afgrænsninger og opmærksomhedsområder

Projektet skal - via en tæt dialog - afstemmes med den ramme for klimakonferencen, der lægges på nationalt niveau. Det vil sige, at den regionale handlingsplan skal tilrettelægges således, at den bedst muligt passer ind i det overordnede forløb og program, som ministerierne fastlægger for bl.a. konferencedeltagerne. Og samtidig skal det sikres at den regionale handlingsplans initiativer skal indgå som input i den nationale beslutningsproces vedr. planlægning af indhold og struktur for klimakonferencen.

Projektgruppen skal derfor været meget opmærksom på at udnytte de kontakter, som findes til relevante statslige myndigheder, øvrige regioner, Vækstforums Energi- og miljøteknologiske Råd, KL, Danske Regioner, Aarhus Universitet, Midtjysk Turisme m.v. og på den måde sikre en tæt dialog og koordinering af

aktiviteter med de relevante samarbejdspartnere. Der er i projektgruppen forslag om, at der eksempelvis udpeges en person med særligt ansvar for løbende at skaffe oplysninger om indhold og fremdrift i planlægningen og implementering af selve FN´s klimakonference samt følge hovedstadsregionens aktiviteter. Organiseringen heraf skal drøftes nærmere i projektgruppen.

5. Interessenter/målgrupper

Der vil være forskellige typer af målgrupper for handlingsplanen.
Blandt hovedmålgrupperne kan nævnes:

- Udenlandske politiske delegationer, der har fokus på klimaløsninger (regeringsledere, embedsværket, NGO'er, mm.).
- De danske beslutningstagere – herunder ikke mindst kommunale og regionale politikere og embedsmænd.
- Danske og udenlandske erhvervsfolk, forskere og studerende.
- Erhvervsturister.
- Den alm. danske /regionale befolkning.

På samme måde vil der være forskellige typer leverandører af aktiviteter til handlingsplanen.
Blandt hovedleverandørerne kan nævnes:

- Virksomheder
- Viden- og uddannelsesmiljøer
- Interesseorganisationer / NGO'er
- Offentlige myndigheder
- Konference- og messecentre

Listen med interessenter vil blive uddybet i takt med, at handlingsplanen udvikles og nuanceres. For de fleste aktiviteters vedkommende vil gennemførelsen være afhængig af et tæt samarbejde mellem de forskellige aktører.

6. Organisation og bemanding:

Det er RKU, der er projektets opdragsgiver, og RKU skal derfor løbende orienteres om projektets status og fremdrift. Forud for orienteringen i RKU skal der ske en orientering af kommunaldirektørnetværket.

Projektgruppen
Projektgruppen består af 2 repræsentanter fra Region Midtjylland, en repræsentant fra Skive, Samsø, Herning og Århus Kommune. Det er Jan Beyer Schmidt-Sørensen, der er formand for arbejdsgruppen.

Det er projektgruppens overordnede opgave at udarbejde en regional handlingsplan for at opnå de mål, der er opstillet for projektet, det vil sige projektgruppen skal:

- Være katalysator med henblik på at få igangsat og gennemført en række større strategiske projekter (jf. ovenfor) – herunder medvirke til at udvirke hhv. en finansieringsmodel og løsning.
- Koordinere indsamling af information om større relevante aktiviteter i regionen på energi- og miljøområdet – herunder Vækstforums projekter i forbindelse med megasatsningen på energi- og miljøområdet.
- Prioritere blandt de forskellige aktiviteter, således at det sikres, at de aktiviteter, der synliggøres som regionale projekter, har relevans og den nødvendige tyngde.
- Bidrage til synliggørelse af de udvalgte aktiviteter.

Det er **ikke** arbejdsgruppens opgave at være udførende i forbindelse med afvikling af handlingsplanens aktiviteter.

Efter godkendelse af kommissoriet etableres et internt, elektronisk projekt/mødeforum, som alle kommuner og Region Midtjylland får adgang til. Projektrummet skal bl.a. indeholde en emneoversigt, så kommuner og Region Midtjylland får mulighed for systematisk at indberette deres forskellige aktiviteter. Desuden vil det elektroniske projektrum give alle kommuner og Region Midtjylland mulighed for at følge med i, hvad der besluttes i projektgruppen.

Denne organisering kræver, at hver kommune udpeger en repræsentant, som er ansvarlig for at melde projekter ind til projektgruppen og til at informere internt om de beslutninger, der træffes i projekt- og styregruppe.

Projektgruppen vil i januar måned afholde et fælles opstartsmøde for de kommunale/ regionale repræsentanter, hvor kommissorium, projektrum og den videre proces vil blive præsenteret, og hvor kommunerne har mulighed for at byde ind med aktiviteter og deltagelse i forskellige temaarbejdsgrupper.

Temaarbejdsgrupper
Handlingsplanens aktiviteter vil være meget forskellige afhængige af, hvilke målgrupper de er rettet mod. Det kan derfor være hensigtsmæssigt, at projektgruppen nedsætter temaarbejdsgrupper, der skal arbejde med de konkrete aktiviteter. I disse arbejdsgrupper kan inddrages de relevante regionale aktører, herunder virksomheder, videninstitutioner, andre kommuner, interesseorganisationer, som ønsker at bidrage.

Sekretariatet
Det er Århus Kommune som skal levere sekretariatsbistand til projektgruppen. Det er Erhvervsafdelingen, der er ansvarlig herfor. I forbindelse med nedsættelse af temaarbejdsgrupper aftales det konkret, hvem der evt. yder sekretariatsbistand hertil.

7. Tids- og aktivitetsplan

Som udgangspunkt vil den tidsmæssige ramme for afvikling af handlingsplanens aktiviteter være 2009. Det kan dog ikke udelukkes, at der allerede i 2008 vil foregå aktiviteter, som bidrager til opfylde projektets mål.

Aktiviteterne vil formentlig intensiveres i løbet af 2009, kulminerende lige op til selve topmødet, som strækker sig i dagene fra d. 30. nov. - 11. dec. 2009. Derudover vil der være opfølgende aktiviteter efter klimatopmødet i forbindelse med forankringen af aktiviteterne. Der vil i den forbindelse være fokus på at få formidlet resultaterne af aktiviteterne til de involverede aktører.

Det er RKU, der er projektets opdragsgiver, og som derfor skal præsenteres for projektgruppens resultat. RKU holder møde d. 7. marts 2008, hvor 1. udkast til den regionale handlingsplan i forbindelse med klimatopmødet skal præsenteres. Det endelige forslag til handlingsplan forventes at kunne fremlægges på mødet i RKU i november 2008.

Inden handlingsplanen forelægges for RKU, skal den være godkendt i projektets styregruppe.

Dato	**Aktivitet**
Primo 2010	Evaluering og videre forankring og kommunikation af projektets resultater + fastlæggelse af næste skridt
2009	Handlingsplanens aktiviteter gennemføres
14. nov. 2008	Møde i RKU, hvor formanden for projektgruppen præsenterer den samlede handlingsplan.
10. oktober 2008	Orientering af Kommunaldirektørnetværket
maj-november 2008	Den samlede handlingsplan udvikles, og der udarbejdes en præcis plan over hvilke aktører, der er ansvarlige for hvilke aktiviteter. (der afholdes løbende møder i såvel projektgruppen som temaunderarbejdsgrupperne) RKU og Kommunaldirektørnetværket orienteres og inddrages efter behov. Mødedatoer i Kommunaldirektørnetværket: 28.marts, 9. maj, 20. juni, 22. august Mødedatoer i RKU: 13. juni og 29. august

17. april 2008	Møde i RKU orientering om 1. udkast til den samlede handlingsplan.
9. april 2008	Afholdelse af temamøde for kommunerne om Klima og Kommunikation
28. marts 2008	Kommunaldirektørnetværket orienteret om 1. udkast til handlingsplan i forud for mødet i RKU.
Januar 2008	Afholdelse af et fælles kommunalt/regionalt opstartsmøde.
November /Januar	Afholdelse af 2 projektgruppemøder, hvor der arbejdes med en uddybning af handlingsplanen, nedsættelse af temaarbejdsgrupper, mv.
16. november	Godkendelse af projektets kommissorium i Kommunaldirektørnetværket
31. oktober /November 2007	1. møde i projektgruppen, hvor overordnet struktur og indhold fastlægges i et kommissorium/projektbeskrivelse ud fra et oplæg udarbejdet af sekretariatet.
Oktober 2007	Sekretariatet kontakter projektgruppens medlemmer, samt relevante eksterne aktører for at interviewe dem vedr. deres idéer til overordnet ramme og målgrupper.
21. september 2007	Kommunemedlemmer af projektgruppen udpeges på kommunaldirektørmødet
31. august	RKU beslutter at der skal udarbejdes en regional handlingsplan i forbindelse med FN´s Klimakonference i 2009.

8. Ressourcebehov, økonomi og arbejdsindsats

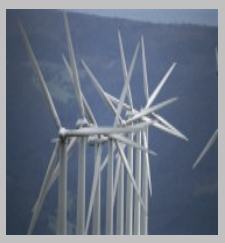
Som udgangspunkt vil rammerne for afholdelse og afvikling af handlingsplanens aktiviteter være lokalt og regionalt finansieret evt. suppleret med statslig / regional finansiering. Det gælder også i forhold til at finde aktører lokalt (virksomheder, interesseorganisationer, videninstitutioner m.v.) der vil bidrage til konkrete aktiviteter.

Etablering af en fælles regional platform for koordinering og synliggørelse af handlingsplanens projekter og aktiviteter vil stille krav om tilvejebringelse af et budget til eksempelvis udvikling af web-site, inkl. logo /fælles grafisk udtryk, projektrum, ressourcer til en tæt opfølgning af den statslige planlægning og implementering af selve Klimakonferencen i december mv. Jo større ambitioner om fælles synlighed, jo flere midler vil være nødvendige.

Udgangspunktet er, at både Region Midtjylland og kommunerne bidrager til finansieringen af de fælles udgifter.

FN's Klimakonference 2009.
1. udkast til en fælles handlingsplan for den midtjyske region

Indhold

1. Indledning 3
2. En fælles handlingsplan for Region Midtjylland 3
2.1. Ændrede forudsætninger 4
3. Beskrivelse af konkrete aktiviteter 5
3.1. Større strategiske projekter 5
3.2. Midtjyllands Miljø- og Energilandkort 7
3.3. Konferencer og Events 8
3.4. Uddannelse 8
3.5. Kommunikation 9
4. Overordnet tidsplan 10

1. Indledning

Fra d. 30. november til d. 11. december 2009 afholder FN sin 15. konference om klimaforandringer. Konferencen foregår i København, og der forventes minister-deltagelse fra over 170 lande og ca. 8.000 embedsmænd og repræsentanter fra NGO' er og erhvervsliv. Hertil kommer mange tusinde journalister og mediefolk.

En ambitiøs international aftale som resultat af topmødet vil ikke alene gavne det globale klima og miljø – det vil også være til fordel for dansk erhvervsliv med stærke kompetencer og løsninger inden for bæredygtige energi- og miljøteknologier.

Værtskabet er derfor en oplagt mulighed for at brande Danmark i forhold til, hvad vi kan inden for miljø- og energiområdet.

Den midtjyske region er hjemsted for en væsentlig andel af den danske energiklynge. Regionens forskellige aktører – virksomheder, vidensinstitutioner, interesseorganisationer / NGO'er og offentlige myndigheder – skal derfor udnytte tiden før, under og efter klimakonferencen til at sætte sig ambitiøse mål og gennem konkrete handlinger og igangværende og kommende bæredygtige projekter vise omverden, at vi har ambitioner, vilje og "know how" til at iværksætte de rigtige løsninger i forhold til de klimaproblemstillinger, vi står overfor.

På mødet i RKU d. 31. august blev det besluttet at nedsætte en projektgruppe bestående af 4 kommunerepræsentanter samt 2 repræsentanter fra Region Midtjylland, der skal udarbejde en handlingsplan for regionen i forbindelse med FN' s klimakonference i 2009. Det er Skive Kommune, Herning Kommune, Samsø Kommune samt Århus Kommune, der på det efterfølgende møde i kommunaldirektørnetværket er udpeget til at deltage i projektgruppen. Repræsentanter fra virksomheder, vidensinstitutioner og interesseorganisationer / NGO'er inden for området vil blive inddraget i projektet.

Århus Kommune varetager formandsposten og yder sekretariatsbistand til projektgruppen.

2. En fælles handlingsplan for kommunerne i Region Midtjylland

Projektets formål er at sikre, at den midtjyske region før, under og efter klimakonferencen i såvel ind- og udland fremstår som et synligt eksempel på, hvordan det via ambitiøse mål, stor know-how og konkrete handlinger kan lade sig gøre at:

- At minimere de skadelige påvirkninger på klimaet
- At minimere effekten af fremtidige ændringer af de klimatiske forhold.

For at indfri dette formål er der i kommissoriet peget på, at klimaprojektgruppen især skulle koncentrere sig om følgende aktivitetstyper:

- *Større strategiske projekter*
- *Midtjyllands Miljø og Energilandkort*
- *Konferencer og Events*
- *Uddannelse*
- *Kommunikation*

2. 1. Ændrede forudsætninger

Beslutningen om at FN´s klimakonference 2009 skal afholdes i Danmark har betydet, at klima for alvor er sat på dagsordenen blandt rigtig mange aktører på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Arbejdet i klimaprojektgruppen har tydeliggjort, at der i forhold til nogle af de aktivitetstyper /indsatsområder, som blev formuleret i kommissoriet ved projektets start, er kommet andre og mere relevante aktører på banen.

Nationale fora som eksempelvis KL, DI, Dansk Erhverv, VE-net forsøger på forskellige måder at skabe opmærksomheds skabende platforme, hvor kommuners, virksomheders og organisationers kompetencer, know-how og aktiviteter kan koordineres og profileres. Der er således nu muligheder for at løfte midtjyske initiativer op på nationalt niveau.

På regionalt plan har Midtjysk Turisme et projekt i støbeskeen, hvor de vil professionalisere og markedsføre erhvervsturismen inden for energi og miljø. Endelig planlægger aktører på lokalt plan – uafhængigt af klimaprojektgruppen - forskellige events, konferencer, udstillinger i forbindelse med klimakonferencen.

De mange aktører og allerede igangværende aktiviteter betyder, at alle de aktivitetstyper/indsatsområder ikke længere er lige aktuelle for klimaprojektgruppen, hvilket vil fremgå af handlingsplanen.

Flere af de projekter/aktiviteter, som klimaprojektgruppen indtil nu har været involveret i, er endnu ikke fuldt udfoldet. Desuden er der fortsat 1 ½ år til selve FN´s klimakonference, og klimaprojektgruppen vil således i den kommende periode arbejde for at endnu flere konkrete og relevante aktiviteter, sættes i gang.

Klimaprojektgruppen har derfor endnu ikke et overblik over aktiviteternes økonomiske konsekvenser. Som udgangspunkt vil rammerne for afholdelse og afvikling af handlingsplanens aktiviteter være enten statslig eller lokalt finansieret evt. suppleret med statslig / regional finansiering. Der må dog forsat forventes udgifter til en fælles regional platform for koordinering og synliggørelse af handlingsplanens projekter og aktiviteter.

Udgangspunktet er, at både Region Midtjylland og kommunerne bidrager til finansieringen af sådanne fælles udgifter.

3. Beskrivelse af konkrete aktiviteter

3.1. Større strategiske projekter

Til dette indsatsområde hører forslag til større, relevante platformsprojekter, der vil have en stor synlighedsværdi for Danmark, og klimatopmødet skal således ses som en god anledning til at få ført disse projekter ud i livet inden 2009, idet projekterne vil have en stor synlighedsværdi for Danmark.

Forslag til konkrete aktiviteter:

Udarbejdelse af fælles kommunal / regional vision og mål for klimaindsatsen i Region Midtjylland samt iværksættelse af lokale klimahandlingsplaner.	
Formål	Formulering af en fælles kommunal /regional klimaplan med en fælles vision og mål for kommunernes klimaindsats på lang sigt (inden for de næste 15-20 år) vil vise at kommunerne i den midtjyske region er parate til at gøre en samlet og målrettet indsats for at leve op til de klimamålsætninger, der er opstillet på nationalt og internationalt niveau. En offentliggørelse af en fælles vision og mål i tæt tilknytning til klimakonferencen i 2009 vil kunne bidrage til international synliggørelse af den midtjyske region. Udgangspunktet for at opstille fælles vision og mål er de energiregnskaber, der enten er udarbejdet eller på vej til at blive udarbejdet på kommunalt niveau. Den fælles vision og mål skal følges op af konkrete kommunale klima-handlingsplaner, der skal angive hvilke konkrete handlinger og projekter, der skal sætte i gang for at nå de fælles mål. Der vil alt efter kommunernes behov være fokus på forskellige initiativer, men det forventes, at Kommunerne kan bruge hinanden som sparringspartnere i den proces.
Status	Energiregnskaber er en vigtig forudsætning for at opstille en fælles vision og mål. Region Midtjylland har indbudt alle kommuner til at deltage i en fælles kommunale og regional udarbejdelse af energiregnskaber. 13 kommuner har givet tilsagn om at deltage i udarbejdelsen af energiregnskaber. Derudover er der i Århus Kommune et arbejde i gang med at få kortlagt Kommunens CO2-udledning.
Budget	I forhold til energiregnskaberne er der tale om kommunal / regional finansiering. I forhold til den efterfølgende realisering af de vedtagne klimahandlingsplaner vil der være tale om lokal /regional finansiering
Ansvarlig	Kommunerne og Region Midtjylland
Næste	Klimaprojektgruppen skal udarbejde et beslutningsoplæg for hvordan ovennævnte

skridt	proces kan sættes i gang. Oplægget skal drøftes på et kommende møde i kommunaldirektørkredsen.

Professionalisering af besøgsmål inden for energi og miljø	
Formål	Formålet er at udnytte Midtjyllands styrkeposition inden for energi og miljø til at forretningsudvikle erhvervsturisme.
Status	Midtjysk Turisme er i øjeblikket i gang med at undersøge grundlaget for at etablere professionelle besøgsmål i regionen inden for energi- og miljø. Midtjysk Turisme har sammen med Green Belt orienteret klimakontaktpersonerne om dette arbejde på et fælles orienterings- og dialogmøde.
Budget	Midtjysk Turisme har fået en rammebevilling på 500.000 kr fra puljen til regionale oplevelsesprojekter til det indledende forprojektarbejde. Projektet forventes afsluttet i april 2008, hvor en endelig projektansøgning til Vækstforum forventes at foreligge.
Ansvarlig	Midtjysk Turisme
Næste skridt	Klimaprojektgruppen vil fortsat have en tæt koordinering med Midtjysk Turisme om det konkrete projekt, da der er en høj grad af interessesammenfald mellem klimaprojektgruppen og Midtjysk Turisme i forhold til at synliggøre den viden og de kompetencer, der findes i regionen på energi- og miljøområdet.

Arbejdsgruppe vedr. IKT og energi nedsat under IT-rådet	
Formål	Der er i regi af IT-Råd Midt nedsat en arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til aktiviteter, der i relation til klimatopmødet kan synliggøre løsninger og kompetencer inden for feltet energi-miljø og IT.
Status	Arbejdsgruppen er nedsat og består af repræsentanter fra virksomheder, videninstitutioner, Region og kommuner.
Budget	Der forventes afsat regionale midler til arbejdet.
Ansvarlig	IT-rådet
Næste skridt	De konkrete forslag til projekter med fokus på IT og energi vil blive koordineret med den samlede klimahandlingsplan.

3.2. Midtjyllands Miljø- og energilandkort.

Som led i en fælles synliggørelse af de kompetencer og know-how, der findes i regionen er det vigtigt, at der skabes en fælles *"markedsføringsplatform"* for aktiviteter, der er i gang rundt om i regionen.

Klimaprojektgruppen har haft en god kontakt til VE-net, der er initiativtager til EnergyMap.dk som er en Google Earth baseret web portal, der skal være en samlet indgang til Danmarks kompetencer inden for energi- og miljøeffektiv teknologi. Det skal i projektgruppen drøftes, hvorvidt denne landsdækkende portal

evt. skal suppleres med en regional-orienteret klima/energi portal, hvor også kommende projekter

Forslag til konkrete aktiviteter.

EnergyMap.dk som kommunernes og regionens primære elektroniske markedsføringsplatform evt. suppleret med en regional klima/energi portal	
Formål	EnergyMap.dk er tænkt som en Google Earth baseret web portal, der skal være en samlet indgang til Danmarks kompetencer inden for energi- og miljøeffektiv teknologi.
Status	Initiativtagerne til Energy.Map.dk er VE-Net og DI, men det er klimakonsortiet under Økonomi- og Erhvervsministeriet der forventes at bevillige midler til portalen. Klimaprojektgruppen har holdt møde med VE-net, og VE-net har præsenteret 1. version af portalen for alle klimakontaktpersonerne i de midtjyske kommuner. Der er på den baggrund givet forslag til forbedringer af portalen.
Budget	Selve portalen forventes finansieret af midler under det nationale klimakonsortium. Der vil for kommuner, institutioner, virksomheder, projekter mv. være udgifter forbundet med at få udarbejdet et indbydende og professionelt præsentationsmateriale på engelsk, som kan lægges på portalen.
Ansvarlig	VE-net, klimakonsortiet,
Næste skridt	Samsø og Skive Kommune har tilbudt at være forsøgskommuner i forbindelse med videreudvikling af portalen. EnergyMap´s operatører har fået en oversigt over de midtjyske kommuners klimakontaktpersoner, og vil via klimakontaktpersonerne tage kontakt til kommunerne i regionen mhp. at få lagt projekter ud på portalen. Klimaprojektgruppen vil drøfte, hvorvidt den vil foreslå at der skal gøres en fælles regional indsats – økonomisk - for at sikre at de vigtigste besøgsmål i kommunerne / Regionen bliver præsenteret på portalen på en professionel måde. Et evt. beslutningsoplæg vil blive forelagt kommunaldirektørnetværket. Region Midtjylland har tilbudt at bidrage til etablering af en temabaseret klima/energiportal for Region Midtjylland, som bl.a. også skal synliggøre kommende projekter som eksempelvis Brinthuse i Skive, Brintby i Herning, Måbjerg BioEnergy, H2 Hub Vestjylland og mange flere. Det skal i Klimaprojektgruppen drøftes, hvordan det sikres, at etablering af en sådan portal bliver et supplement og ikke en konkurrent til EnergyMap.dk. Et evt. beslutningsoplæg vedr. etablering af den regionale portal vil blive forelagt kommunaldirektørnetværket.

3.3. Konferencer og Events

Til denne kategori hører aktiviteter, der især iværksættes som forberedelse og som led i klimatopmødet. Det kunne være i form af internationale konferencer, demonstrations-events, "fact finding missions.

Der foregår på såvel nationalt som lokalt niveau en række aktiviteter i denne kategori som har direkte tilknytning til FN´s klimatopmøde. Det vil derfor ikke være klimaprojekt-gruppens primære fokusområde. Klimaprojektgruppen vil dog medvirke til at understøtte arrangementer og konferencer, som har et klart regionalt sigte som eksempelvis afholdel-sen af en international klimakonference i regi af Aarhus Universitet.

Eksempel på konkrete aktiviteter:

International klimakonference på Aarhus Universitet marts 2009	
Formål	En international konference på Aarhus Universitet skal identificere og synliggøre de løsningsmuligheder, der er i forhold til de klimaproblemer, verden står over for. Mål-gruppen for konferencen er internationale politiske og administrative beslutningstagere, virksomheder og forskere, der i et samspil skal bidrage til at udvikle, levere og sikre implementering og udbredelse af fremtidens løsninger. Konferencen vil f. eks. via oplæg, workshops, udstillinger besøgsture til relevante be-søgsmål i hele regionen være en oplagt platform for at synliggøre de kompetencer, der eksisterer i Midtjylland.
Status	Aarhus Universitet er som led i Midtjysk Turismes forprojekt i gang med at undersøge grundlaget for afholdelsen af en sådan konference.
Budget	
Ansvarlig	Aarhus Universitet, Midtjysk Turisme
Næste skridt	Det skal endelige besluttes om konferencen skal afholdes. Klimaprojektgruppen har og vil fortsat understøtte konferencen i form af eksempelvis input til konferencens indhold, form, formidle attraktive besøgsmål. Såfremt det beslut-tes at konferencen skal afholdes vil kommunerne i regionen kunne bidrage eksepelvis med udstillinger, workshopsindlæg, besøgsmål mv.

3.4. Uddannelse

Under dette aktivitetsområde ligger forskellige uddannelsesaktiviteter - hvor der f.eks. kan peges på:

- Sommer- og vinterskoleaktiviteter rettet mod danske og uden-landske studerende og evt. medarbejdere.
- Aktiviteter der sigter på at "uddanne" lokale og regionale be-slutningstagere - politikere såvel som embedsmænd - omkring effekt og nytteværdi af kommunal/regional anvendelse af bæ-redygtige energi- og miljøteknologi.

Forslag til konkrete aktiviteter:

Klimaprojektgruppen har ikke været involveret i aktiviteter i denne kategori. Klimaprojektgruppen er orienteret om, at der i et samarbejde mellem Aarhus Universitet, Københavns Universitet og DTU arbejdes på at tilvejebringe et omfattende efter- og videreuddannelsesprogram inden for Klima, "Denmarks University Cooparation om Climate, kaldet DUCC.

3.5. Intern og ekstern kommunikation

FN´s klimakonference i 2009 involverer en række aktører på mange forskellige niveauer. Det er derfor vigtigt, at klimaprojektgruppen holder en tæt kommunikation dels med alle kommunerne i regionen, og dels aktørerne på nationalt niveau.

Når de enkelte aktiviteter, som eksempelvis en internationale klimakonference på Aarhus Universitet, Energy.Map, etablering af nye besøgsmål mv. skal markedsføres eksternt i forhold til de specifikke målgrupper, er det naturligvis vigtigt, at der hver gang udarbejdes en kommunikationsstrategi målrettet den enkelte aktivitet.

Indtil videre har klimaprojektgruppen i sin kommunikation fokuseret på kommunikationen internt i regionen og til de nationale myndigheder.

Forslag til konkrete aktiviteter:

Koordineret kontakt til de nationale aktører på klimaområdet	
Formål	Det er klimaprojektgruppens opgave at sikre kontakt og videreformidling til og fra det statslige niveau med henblik på at der på nationalt niveau er kendskab til de aktiviteter /projekter, der er undervejs i den midtjyske region
Status	Der er aftalt et møde med mellem repræsentanter fra klimaprojektgruppen og Økonomi- og Erhvervsministeriet, Energistyrelsen, og Erhvervs- og Byggestyrelsen primo april.
Budget	
Ansvarlig	Klimaprojektgruppen
Næste skridt	Klimaprojektgruppen skal forsat holde en tæt kontakt til de nationale aktører på området, og medvirke til at der på nationalt niveau er et godt kendskab til de aktiviteter, der er undervejs i regionen.

Etablering af et regionalt netværk mellem kommunens klimakontaktpersoner understøttet af et elektronisk projektrum.	
Formål	Formålet med at få udpeget en klimakontaktperson i alle 19 kommuner og etablere et elektronisk projektrum, hvor alle kan læse om klimaprojektgruppens dokumenter for at

	sikre, at alle kommuner har mulighed for at følge klimaprojektgruppens arbejde
Status	Alle kommuner har en klimaprojektperson, og alle har fået adgang til projektrummet.
Budget	Århus Kommune afholder udgifterne i forbindelse med drift af det elektroniske projektrum
Ansvarlig	Klimaprojektgruppens sekretariat
Næste skridt	Alle relevante dokumenter vil være tilgængelige i det elektroniske projektrum.

Afholdelse af informations- og dialogmøder med klimakontaktpersonerne i de 19 kommuner	
Formål	Formålet med at afholde informations- og dialogmøder er at sikre en tæt dialog mellem klimaprojektguppen og de øvrige kommuner.
Status	Der er afholdt 1 informations- og dialogmøde. Der er planlagt et temamøde om Klima og kommunikation d. 9. april.
Budget	Århus Kommune afholder udgifterne i forbindelse med møderne
Ansvarlig	Klimaprojektgruppen og sekretariatet.
Næste skridt	Der forventes at blive afholdt endnu 1-2 møder for klimakontaktpersonerne alt efter behov.

4. Overordnet tidsplan

Dato	**Aktivitet**
Primo 2010	Evaluering og videre forankring og kommunikation af projektets resultater + fastlæggelse af næste skridt
2009	Handlingsplanens aktiviteter gennemføres
14. nov. 2008	Møde i RKU, hvor formanden for projektgruppen præsenterer den samlede handlingsplan.
3. okt. 2008	Orientering af Kommunaldirektørnetværket
april-nov.2008	1. udkast til handlingsplan udvikles, og der udarbejdes en præcis plan over hvilke aktører, der er ansvarlige for hvilke aktiviteter.) RKU og Kommunaldirektørnetværket orienteres og inddrages efter behov. Mødedatoer i Kommunaldirektørnetværket: 28.marts, 9. maj, 20. juni, 22. august
17. april 2008	Møde i RKU, hvor formanden for projektgruppen fremlægger 1. udkast til den samlede handlingsplan.
9. april 2008	Andet fælles kommunalt/regionalt opstartsmøde for kommunernes klimakontaktperso-

	ner. Tema er kommunikation.
28. marts 2008	Møde i Kommunaldirektørnetværket, hvor Niels Vad Sørensen fremlægger 1. udkast til handlingsplan.
23. januar 2008	Første fælles kommunalt/regionalt opstartsmøde for kommunernes klimakontaktpersoner
Nov. 2007-nov. 2008	Afholdelse af regelmæssige klimaprojektgruppemøder, hvor der arbejdes med en uddybning af handlingsplanen.
16. november	Godkendelse af projektets kommissorium i Kommunaldirektørnetværket
31. oktober /November 2007	1. møde i projektgruppen, hvor overordnet struktur og indhold fastlægges i et kommissorium/projektbeskrivelse ud fra et oplæg udarbejdet af sekretariatet.
Oktober 2007	Sekretariatet kontakter projektgruppens medlemmer, samt relevante eksterne aktører for at interviewe dem vedr. deres idéer til overordnet ramme og målgrupper.
21. september 2007	Kommunemedlemmer af projektgruppen udpeges på kommunaldirektørmødet
31. august	RKU beslutter, at der skal udarbejdes en regional handlingsplan i forbindelse med FN´s Klimakonference i 2009.

Bilag 1:

Vindmøller

- Lemvig – Ringkjøbing Skjern kommuner, meget høj andel af vindmølle-el
- Det nationale testcenter i Høvsøre
- Testområder for nye store vindmøller
- Vestas, Siemens m.fl.

Biomasse

- Maabjerg Bioenergi
- Foulums nye testanlæg indenfor biogas
- Biogas fra Nørreådalen

- Energiproduktion i miljøfølsomme områder (Pil – Ringkjøbing Fjord og Nr. Nissum)

Biobrændstof

- DAKA-Biodiesel. Danmarks første full-size anlæg til 2. generation biobrændstof
- Fuldskala forsøg med afprøvning af 5% iblanding af biodiesel. Tankstationer og busselskaber
- Bio-ethanolanlæg under projektering i Grenå.

Brint og brændselsceller

- Herning som H2College / Brintby (HIRC, Fruerhøjgaard, brintbusser, brinttrucks m.m.)
- H2HUB Vestjylland. Tankstationer og køretøjer i vestjylland

- Mikrokraftvarme – Dantherm

- Nødstrømsanlæg – Dantherm og EnergiMidt

Bygninger

- Skive Rådhus – lavt energiforbrug

- Naturvidenskabernes Hus – fremvisning af energiteknologi
- Egmont Højskolen – energioptimeret svømmebad

- Ikast seminariet

Bølgekraftanlæg

- Wavestar - demonstrationsanlæg i Nissum bredning, siden 2006
- Wavedragon – demonstrationsanlæg i Nissum bredning

Fjernvarme

- Brædstrup fjernvarme – integration af VE-teknologier i fjernvarmen
- Skive Fjernvarme – nyt forgasningsanlæg

- Herningværket – flisfyring
- Hanbjerg - demonstrationsprojekt

Affaldsforbrænding

- Maabjerg
- Herningforbrænding
- Århus

Solanlæg

- Brædstrup – solvarmeanlæg

Andet

- Samsø – Vedvarende energiø
- Agro Business Park – Forskerpark, CBMI, Forsker for en dag m.m.
- Navitas Park – Udviklingspark indenfor energi